

רע"פ 7296/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 7296/16

לפני: המבקש:
כבוד השופט א' שהם פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 25.8.2016, בעפ"ג 261-11-15, שניתן על-ידי כב' השופטים: י' נועם - סגן נשיא; ר' פרידמן-פלדמן; ו-מ' בר-עם

בשם המבקש: עו"ד שי רודה

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים: י' נועם - סגן נשיא; ר' פרידמן-פלדמן; ו-מ' בר-עם), בעפ"ג 261-11-15, מיום 25.8.2016. בפסק דינו, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש על גזר הדין של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ד' כהן-לקח), בת"פ 17809-05-13, מיום 17.9.2015.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 19.11.2014, הורשע המבקש, על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן, בביצוע מעשה סדום, לפי סעיף עמוד 1

347(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ובניסיון לבעילה אסורה, לפי סעיף 346(א)(1), בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במועדים שונים בשנת 2006, פגש המבקש את המתלוננת, בעת שביקרה מספר פעמים בבית אחותה של בת-זוגו של המבקש (להלן: הבית). המתלוננת, בת למשפחה מהמגזר החרדי, ילידת 1992, הייתה כבת 14 בלבד באותה העת. במהלך שנת 2006, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, התקשר המבקש למתלוננת והציע לה "שיאוננו ביחד", והמתלוננת השיבה שתחשוב על כך. לאחר מכן, הקשר הטלפוני בין השניים התהדק, והתפתח ביניהם אף קשר רומנטי ומיני שנמשך כחצי שנה. במהלך הקשר, הפציר המבקש במתלוננת שתשלח לו הודעות טקסט בעלות אופי מיני ורומנטי, בטלפון הנייד. בשיחות טלפון שקיימו השניים ביניהם, ביקש המבקש מן המתלוננת לגעת בעצמה, בחזה ובאיבר מינה, ולתאר את נגיעותיה בגופה ובגופו, ואף הפציר בה לבקש ממנו שיגע באיבר מינו. באחת הפעמים בהן ביקרה המתלוננת בבית, המתין המבקש למתלוננת בחדר המדרגות, וכשפגש בה, הוא חשף בפניה את איבר מינו, והמתלוננת נבהלה. לאחר אירוע זה, פתח המבקש בניסיונות שכנוע של המתלוננת שתיגע באיבר מינו. לאחר מספר ניסיונות שכנוע, ביצעה המתלוננת במבקש מין אוראלי, בחדר השירותים בבית. בהמשך לאירוע זה, ובמספר הזדמנויות שונות, ביצעה המתלוננת מין אוראלי במבקש, כאשר בחלק מהפעמים נגע המבקש באיבר מינה. לאחר מספר חודשים, פגש המבקש את המתלוננת בסמוך לבית, וביקש ממנה להיכנס למושב האחורי של רכבו. לאחר שחיפש מקום מבודד, והחנה לבסוף את רכבו ברחוב ללא מוצא, עבר המבקש להתיישב במושב האחורי בסמוך למתלוננת. המבקש נישק את המתלוננת, פתח את כפתורי חולצתה והציע לה לקיים עימו יחסי מין לא מוגנים. המתלוננת אמרה שהיא חוששת להיכנס להריון, והמבקש השיב כי לדברי בת זוגו "בלי קונדום יותר טוב", והבטיח שיצא מגופה לפני שישפוך את זרעו. המבקש נגע עם איבר מינו באיבר מינה, ולאחר שהמתלוננת אמרה שכואב לה, הוא חדל ממעשיו וביקש ממנה לבצע בו מין אוראלי, והיא נענתה לבקשתו. כשבועיים לאחר מכן, מצאה בת-זוגו של המבקש מכתב שכתבה לו המתלוננת, ולאחר שהתקשרה למתלוננת לברר את פשר המכתב, נחשף הקשר בין השניים.

3. ביום 17.9.2015, ניתן בבית משפט השלום בירושלים גזר דינו של המבקש. לאור הסכמת הצדדים, לפיה מעשיו של הנאשם מהווים "אירוע אחד", החליט בית משפט השלום לקבוע מתחם עונש הולם במאוחד לשתי העבירות. בקביעת מתחם העונש נתן בית משפט השלום משקל לכך שהנאשם ביצע מספר "מעשים", כמובנו של מונח זה בסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982". לאחר בחינת הערכים המוגנים שנפגעו בגין ביצוע העבירות; היותן של העבירות ברף חומרה גבוה; וסקירת הענישה הנוהגת בעבירות מסוג זה, קבע בית משפט השלום כי מתחם העונש ההולם, בגין העבירות שבהן הורשע המבקש, נע בין 15 עד 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בעת קביעת עונשו של המבקש בגדרי המתחם, שקל בית משפט השלום את השיקולים הבאים לקולה: העדר עבר פלילי של המבקש; אורח חיים נורמטיבי שמנהל המבקש; וחלוף זמן ניכר מעת ביצוע העבירות - כתשע שנים. מנגד, נתן בית משפט השלום את דעתו לשיקולים הבאים הפועלים לחובתו של המבקש: חומרת העבירות בהן הורשע המבקש והצורך בהרתעת היחיד והרבים מפני ביצוע; אי לקיחת אחריות מלאה מצידו של המבקש על מעשיו והתכחשותו לצורך בטיפול ייעודי; וחווות דעתם של גורמי המקצוע, כגון שירות המבחן והמרכז להערכת מסוכנות, אשר לא היו חיוביות. לאחר איזון בין השיקולים השונים, קבע בית משפט השלום כי עונשו של המבקש ימוקם בטווח הבינוני-תחתון של מתחם העונש. לאחר זאת, השית בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 3 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש כל עבירת עוון לפי סימן ה' לפרק י' לחוק העונשין, לרבות ניסיון לביצוע עבירה כאמור, למשך 3 שנים מיום גזר הדין; 7 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש כל עבירת פשע לפי סימן ה' לפרק י' לחוק

העונשין, לרבות ניסיון לביצוע עבירה כאמור, למשך 3 שנים מיום גזר הדין; פיצוי המתלוננת בסך 40,000 ₪.

4. ביום 1.11.2015, הגיש המבקש ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים, על גזר דינו של בית משפט השלום. בערעורו הלין המבקש על מתחם העונש, שנקבע על ידי בית משפט השלום, ועל העונש עצמו שנגזר עליו. בפסק דינו, מיום 25.8.2016, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש. בית המשפט המחוזי לא מצא מקום להתערב בגזר-דינו "המפורט והמנומק היטב" של בית משפט השלום. בית המשפט המחוזי קבע, כי גזר הדין שניתן בעניינו של המבקש שיקף את "כל השיקולים הרלוונטיים", וכי מתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט השלום תואם את מדיניות הענישה בעבירות דומות. בית המשפט המחוזי הוסיף עוד בפסק דינו, כי "בראייה כוללת בית-משפט קמא איזן כראוי בין מכלול שיקולי הענישה ואין המדובר בעונש הסוטה באופן קיצוני מרמת הענישה, המצדיק התערבות ערכאת-הערעור [...]".

בקשת רשות הערעור

5. ביום 20.9.2016, הגיש המבקש את הבקשה לרשות ערעור המונחת לפניי, שעניינה חומרת עונש המאסר שהושת על המבקש. בקשת רשות הערעור מתבססת על שני טעמים. הטעם הראשון נעוץ באופן קביעת מתחם העונש ההולם על ידי בית משפט השלום. לשיטתו של המבקש, בית משפט השלום קבע את הרף התחתון של המתחם, באמצעות חישוב של רבע מתוך עונש המקסימום שנקבע בסעיף החוק, דבר שלא היה מוסמך לעשותו. משכך, טעה בית משפט השלום כאשר הסתמך על חישוב זה, וטעה בית המשפט המחוזי כאשר אישר את מתחם העונש. בנוסף, הצביע המבקש על מספר מקרים, בהם מתחם העונש שנקבע היה נמוך יותר. הטעם השני עליו מתבססת הבקשה, הוא שילובן של נסיבות אישיות "חריגות" של המבקש יחד עם חלופי זמן רב, כעשר שנים, מאז בוצעו העבירות על ידי המבקש. נימוקים אלו מצדיקים, לטענת המבקש, מתן רשות ערעור, וביטול עונש המאסר בפועל שנגזר על המבקש, תוך השתת עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, חלף העונש שנקבע בידי בית משפט השלום.

דיון והכרעה

6. למקרא האמור בבקשת רשות הערעור ובחומר הנלווה לה, נחה דעתי כי עניינו של המבקש איננו מקים עילה למתן רשות ערעור בפני בית-משפט זה, וזאת מן הטעמים שיפורטו להלן.

7. הבקשה שלפניי נסובה, כול כולה, על חומרת העונש, שהשית בית משפט השלום על המבקש, ואשר אושר בפסק דינו של בית המשפט המחוזי. בית משפט זה פסק, פעמים רבות בעבר, כי טענות בדבר חומרת העונש אינן מהוות, כשלעצמן, עילה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי". זאת, פרט למקרים בהם מדובר בסטייה קיצונית מרף הענישה המקובל בעבירות דומות (רע"פ 6032/15 אל וחידי נ' מדינת ישראל (21.9.2015); רע"פ 99/16 מוטלק נ' מדינת ישראל (5.1.2016); רע"פ 894/16 שלום פרץ נ' מדינת ישראל (10.2.2016)). תנאי זה אינו מתקיים בעניינו של המבקש, ומטעם זה בלבד, דינה של הבקשה להידחות.

8. אין צריך לומר, כי טענותיו של המבקש, הן אלו הנוגעות לקביעת מתחם העונש ההולם והן אלו הנוגעות לטענת חלוף הזמן ונסיבותיו האישיות של המבקש, כבר נדונו באופן מעמיק במסגרת ערעורו לבית המשפט המחוזי, ונדחו לגופן. לפיכך, בקשה זו מהווה מעין ניסיון לערוך "מקצה שיפורים" בעקבות דחיית ערעורו, כאשר ההליך הנוכחי איננו האכסניה המתאימה לניסיון מעין זה (ראו, למשל, רע"פ 4323/14 מולדובן נ' מדינת ישראל (26.6.2014)).

9. בבחינת למעלה מן הצורך, אציין כי גם לגופם של דברים לא מצאתי כל מקום להתערב בגזר דינו של בית משפט השלום, אשר אושר על ידי בית המשפט המחוזי. אשר לטענה, לפיה בית משפט השלום קבע את הרף התחתון של מתחם העונש ההולם, בהתאם לעונש המינימום הקבוע בחוק, נראה כי אין בה כל ממש. בית משפט השלום ציין עובדה זו, אך קביעת המתחם נעשתה על ידו משיקולים שונים שפורטו בהרחבה בגזר דינו.

בהתייחס לפסקי הדין בהם נקבע, לשיטתו של המבקש, מתחם עונש נמוך יותר (ע"פ 69/14 פלוני נ' מדינת ישראל (7.5.2014)); ע"פ 69/14 משה בסה נ' מדינת ישראל (7.5.2014)), כל שניתן לציין הוא כי הנסיבות אינן דומות וכי בעבירות מסוג זה קיים מנעד רחב של מתחמי ענישה ועונשים, בהתאם לנסיבות העבירה ולנסיבותיו האישיות של העושה. בדין קבע בית משפט השלום כי המגמה המסתמנת בבתי המשפט, בכל הנוגע לביצוע עבירות מין בקטינים, היא לנקוט בענישה מרתיעה, תוך קביעת עונשי מאסר בפועל לתקופות משמעותיות. כפי שצינתי במקום אחר:

"חומרתן הרבה של עבירות מין בקטינים הודגשה פעמים רבות בפסיקתו של בית משפט זה. עבירות מין המבוצעות בקטינים נעשות, ככלל, תוך ניצול תמימותם והאמון שהם רוחשים לעברייני הבוגר [...]. על העונש לשקף את סלידת החברה מהמעשים המיניים המעוותים, ולהוות גורם מרתיע, הן כלפי העברייני עצמו והן כלפי עבריינים פוטנציאליים, מפני הישנות מעשים כגון אלה" (ע"פ 6357/11 ברברמן נ' מדינת ישראל (23.6.2013)).

10. לטעמי, מתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט השלום הינו ראוי והולם, וגם העונש שהושת על המבקש, בגדרי מתחם הענישה, מאזן כראוי בין חומרת העבירות בהן הורשע המבקש, לבין נסיבותיו האישיות, שזכו להתייחסות מקיפה בגזר דינו של בית משפט השלום. מהטעמים שפורטו לעיל, אין בידי להיעתר לבקשת רשות הערעור.

11. הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל, אשר הוגשה בד בבד עם בקשת רשות הערעור, מתייתרת בזאת. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 25.10.2016, עד לשעה 09:00, בימ"ר "ניצן", כפי שקבע בית המשפט המחוזי, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787336 או 08-9787336.

ניתנה היום, י"ח באלול התשע"ו (21.9.2016).

ש ו פ ט

עמוד 4
